

## COMMENTAAR

**Steungeld voor boeren dreigt weinig uit te halen**

Het Europese steungeld van 500 miljoen euro voor noodlijdende veehouders is hartstikke welkom. Het is echter maar zeer de vraag of de Nederlandse boer er iets mee opschieft.

Van de half miljard euro uit Europa gaat 150 miljoen euro naar vrijwillige productiebeperking door melkveehouders. Effectief? Vermoedelijk niet. Voor 14 cent per kilo doet geen boer zijn koeien naar de slacht. Enkel boeren die toch al minder melkten, zullen profiteren. De krimp van de melkklas en stijging van prijzen zal beperkt zijn.

De overige 350 miljoen euro wordt door de lidstaten besteed. Het lijkt ondenkbaar dat staatssecretaris Van Dam de nationale verduubelaar inzet, iets wat veel van zijn collega's wel doen. Als je rekent per koe, ontvangen sommige landen minder dan 10 euro. In Litouwen beuren ze 90 euro per staart. Een ongelijk spelveld dreigt. In Nederland zijn het de melkveehou-

# Pachtpartijen nog eens om tafel

## ■ Van Dam eist een breedgedragen akkoord

JAN VAN LIERE

Alle partijen die eerder betrokken waren bij gesprekken over vernieuwing van het pachtstelsel, gaan opnieuw met elkaar om tafel. Staatssecretaris Martijn van Dam (EZ) wil dat er een breedgedragen akkoord komt.

De bewindsman maakt dat duidelijk in een reactie op het in april gepresenteerde eindvoorstel voor herziening van het pachtrecht. Hij vindt dat het niet breed genoeg wordt gedragen. Het akkoord wordt gesteund door LTO Nederland en de Federatie Particulier Grondbezit (FPG). NAIK en de Bond van Landpachters BLHB konden zich echter niet vinden in de eindtekst.

## ■ NAIK en BLHB willen afspraken aanpassen

Van Dam noemt de overeenkomst van april een 'goede basis', maar hij wil dat ook de laatste verschillen worden overbrugd. 'Daarom nodig ik alle betrokken partijen uit om onder leiding van een bemiddelaar met elkaar verder te praten', schrijft hij aan de Kamer.

LTO Nederland reageert positief. 'Het gaat erom de puntjes op de i te zetten en te kijken of we dichtter bij elkaar kunnen komen', zegt Arnold Michielsens, LTO-portefeuillehouder Pacht. Hij oordeelt dat de partijen al heel dicht bij elkaar zitten en dat het mogelijk moet zijn om er nu uit te komen. 'Het gaat om kleine verschillen, laten we kijken waar de mogelijkheden liggen.' Michielsens sluit zelfs niet uit

dat de gesprekken onder leiding van een bemiddelaar niet nodig zijn. LTO Nederland wacht volgens hem niet af, maar voert al overleg met bijvoorbeeld NAIK. Die organisatie vindt dat er toch nog wel serieuze stappen gezet moeten worden, aldus Sander Thus. Hij is bestuurslid van NAIK en behartigt het pacht-dossier.

NAIK had verschillende redenen om niet mee te gaan in het eerder gesloten akkoord. 'Wij betwijfelen met name of er in een dergelijk systeem ook werkelijk langdurige pachtcontracten worden afgesloten. Als een verpachter een keuze moet maken, zal hij vaker voor flexibele pacht kiezen. Het gezamenlijke doel van de her-

ziening, langdurige pachtrelaties stimuleren en bijdragen aan een duurzaam grondgebruik, komt hiermee in het geding.'

NAIK vindt het positief dat Van Dam aanstuurt op een breedgedragen herziening van het pachtstelsel. 'Wij staan open voor nieuwe gesprekken.'

De BLHB wil ook meedoen, maar laat in een reactie weten dat er wel heel wat moet veranderen in de plannen voor een nieuw pachtstelsel. Het moet niet alleen juridisch kloppen, maar ook praktisch goed in te vullen zijn. In een persverklaring benadrukt de organisatie dat de aan te wijzen bemiddelaar een 'praktische en economische achtergrond' moet hebben.